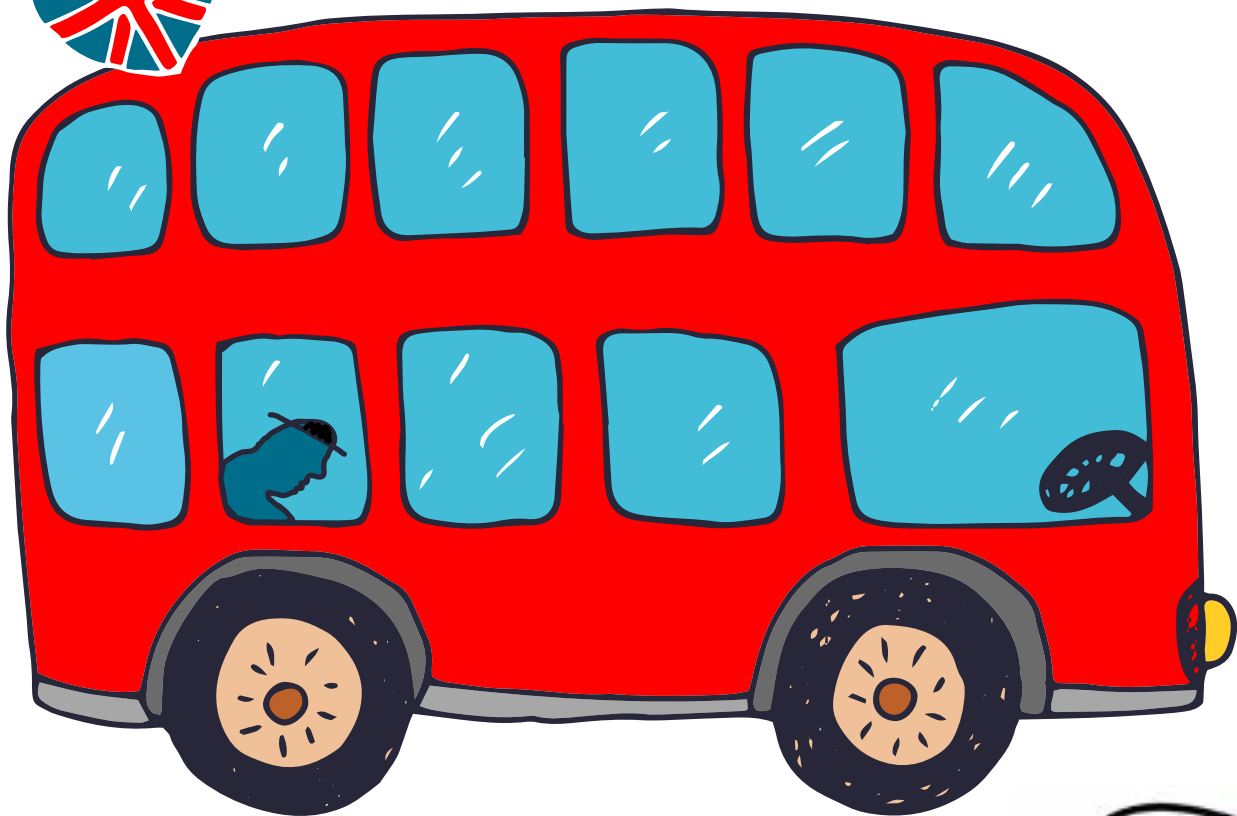

Jarmila Škvrnová
Český institut osamělosti, z.ú.

DOBŘÁ PRAXE ŘEŠENÍ OSAMĚLOSTI VE VELKÉ BRITÁNII

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Diakonie ČCE
středisko celostátních programů a služeb

Pečuj doma

Český institut osamělosti, z.ú.

Obsah

1	Úvodem	4
2	Jak je definována osamělost ve Strategii pro řešení osamělosti ve Velké Británii	7
3	Vznik prvního ministerstva osamělosti na světě ve Velké Británii	8
4	Společné poselství Spojeného království a japonských ministrů pro osamělost o boji proti osamělosti	10
5	Kampaň „Pojďme mluvit o osamělosti“	13
6	Síť pro boj proti osamělosti – akční plán, financování ve Velké Británii	15
7	Osamělost u pečovatелů (Velká Británie)	17
8	Osamělost a zdravotně postižení	18
9	Co je Sociální předepisování (jeden z prioritních projektů VB pro řešení osamělosti)	20
10	Závěr	22

1

Úvodem

Český institut osamělosti, z.ú. svými aktivitami a vstupem do projektů hodlá přispět ke snížení negativního vlivu osamělosti na kvalitu života seniorů. Projekt Osvěta a prevence osamělosti seniorů, na kterém spolupracujeme s Diakonií ČCE – Středisko celostátních programů a služeb, je zaměřen více na osamělost seniorů.

Dostává se Vám ke čtení Brožura dobré praxe řešení osamělosti ve Velké Británii. Je to pouze výběr a překlad některých témat, jak se osamělost řeší ve Velké Británii na vládní úrovni.

Bude to ještě dlouhá cesta, abychom v České republice dospěli k systémovému řešení, že se budou příslušné úřady osamělostí zabývat. Chybí nám statistická data a hlavně důkazy, které by vyhodnotily vývoj ukazatelů osamělosti, které by mohly být použity ve výzkumných studiích s lidmi všech věkových skupin. Chybí nám metodika, jak měřit osamělost. Nemáme stanovená opatření, která by se využívala v praxi, jaké jsou jejich výhody a nevýhody.

K úspěšnému řešení osamělosti také potřebujeme hlubší pochopení toho, kdo je nejvíce ohrožen a co je efektivní při její prevenci a snižování realizovat. Třeba tato brožura upozorní naše politické a vládní představitele někdy v budoucnu, že je to významné téma, které je nutno řešit a stane se předmětem návrhů na změny legislativy o určení příslušnosti řešení osamělosti příslušnými rezorty zabývat se humanitárními otázkami pro blaho lidstva.

Dobrou zprávou však je, že v České republice působí mnoho neziskových organizací, které pomáhají statisícům lidí – seniorům nebo ostatním osamělým skupinám, např. těm, kteří se starají o rodinu nebo přátele, osamělost řešit. Dobrovolné odvětví hraje zásadní roli při řešení osamělosti a sbližování lidí. Může vytvářet silné, integrované komunity a čelit překážkám, které izolují lidi. Komunity mohou také hrát aktivní roli při spojování lidí a budování odolnosti lidí a pak i zvyšování produktivity práce. A jsme v kruhu, kdy všechno se vším souvisí.

Další dobrou zprávou je, že se začíná naplňovat různými projekty Strategie reformy psychiatrické péče ČR, vymezují se hlavní oblasti státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím. Vznikla Pilotní Centra duševního zdraví financovaná ze státního rozpočtu a Evropské unie a řeší se nepřímé vazby spadající pod

cíl: Zvýšit efektivitu psychiatrické péče včasnou diagnostikou. A tento proces má také souvislost s prevencí boje proti osamělosti.

Strategie osamělosti, která byla přijata vládou Velké Británie a ze které brožura, která se Vám dostává ke čtení, vychází, má tři zastřešující cíle.

Vybudovat národní rozhovor o osamělosti a zvýšit povědomí o jeho dopadech a pomoci řešit stigma. Stejně jako chápeme důležitost péče o fyzické zdraví a stále více o naše duševní zdraví, musíme se také starat o naše sociální souvislosti a pochopit, že jsou klíčem k blahobytu. Vychází to z definice zdraví Světové zdravotnické organizace jako „stavu úplného, tělesného, duševního a sociálního blaha a ne pouze nepřítomnosti nemoci nebo slabosti.

Dalším cílem je začlenit osamělost jako součást vládní politiky a přiřadit jí pro řešení příslušné financování. Zabývat se otázkami, jak může vláda zajistit, aby sociální vztahy byly brány v úvahu v rámci širší tvorby politik.

Důležitým závazkem je porozumět tomu, co způsobuje osamělost, její dopady a co se snaží řešit a pravidelně vyhodnocovat a posuzovat existující důkazy (zavést statistická data).

Abychom vyřešili osamělost a podpořili sociální vztahy lidí, musí jednat všichni. – vláda, místní úřady, podniky, dobrovolnický sektor. Důležitá je odpovědnost komunit, rodin a jednotlivců.

Dobrou zprávou v České republice také je, že jsou již odvětví, kde aniž by to bylo systémo- vě s tímto cílem řešeno v rámci osamělosti, tak jsou opatření na snížení osamělosti přijímána (např. výrazné slevy seniorům při využívání dopravy slouží také ke sblížení lidí).

Jinak jdou aktivity v současné době zezdola, ale je nutné přijetí opatření dle stanoveného Akčního

plánu i na nejvyšší úrovni vlády, která by stanovila konkrétní závazky jednotlivých rezortů. Tyto závazky by pak měly být zajištěny finančním krytím. Vláda může lépe spolupracovat se zdravotnickými organizacemi, dobrovolnickým sektorem, místní samosprávou, zaměstnavateli a podniky na posílení národní konverzace kolem osamělosti a sociálního blahobytu, pokud bude stanoveno financování do investic na projekty řešení osamělosti. Cílem je povzbudit jednotlivce a společenství, aby se starali o své sociální potřeby i potřeby druhých.

Např.:

- **kampaň o duševním zdraví v oblasti veřejného zdraví zdůrazní osamělost jako potenciální rizikový faktor pro špatné duševní zdraví a zdůrazní význam silných sociálních vazeb,**

- **kampaň k zaměstnavatelům povzbudí více zaměstnavatelů, aby uznávali osamělost a podporovali sociální blaho svých zaměstnanců, které zvýší produktivitu práce, a další kampaně v oblasti bydlení, sociálního začleňování, kultury a sportu, atd.**

Tato brožura má zejména upozornit na význam systémového řešení osamělosti, neboť výsledky různých studií, např. vědci z Florida State University College od Medicine ve své studii opírající se o data 12 tisíc lidí poukázali na to, že osamělost zvyšuje riziko demence až o 40 procent. Osamělost by tak mohla být považována

za jednu z hrozeb veřejného zdraví. Neznáme dopady COVID 19, který vhepal mnoho seniorů v České republice do izolace a osamělosti.

Jsou zde nové výzvy, které je nutno ve vyspělé společnosti 21. století řešit. Pojďme všichni jakýmkoliv počinem tomuto řešení pomoci.

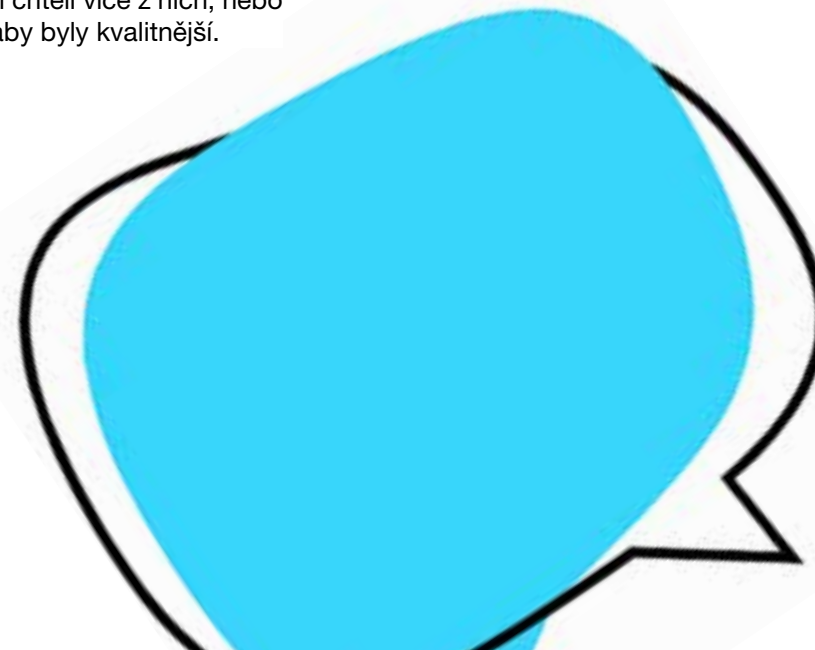
2

Jak je definována osamělost ve Strategii pro řešení osamělosti ve Velké Británii

Subjektivní, nevíтанý pocit nedostatku nebo ztráty společnosti. Stává se to, když máme nesoulad mezi množstvím a kvalitou sociálních vztahů, které máme a těmi, které chceme.

Cítíme se osamělí, když se domníváme, že naše vztahy s sociální sítí nějakým způsobem chybí možná proto, že bychom chtěli více z nich, nebo protože bychom chtěli, aby byly kvalitnější.

Mohou existovat různé typy osamělosti. Osamělost je často používána zaměnitelně s izolací, ale přestože jsou spojena a mohou se překrývat, nejsou stejná. Je možné být izolován, aniž byste byli osamělí a naopak.

3

Vznik prvního ministerstva osamělosti na světě ve Velké Británii

V roce **2015** byla zvolena do parlamentu poslankyně práce ve West Yorkshiru Jo Cox. Zahájila kampaň za účelem zviditelnění skryté krize osamělosti, kterou se dlouhodobě v propojení s různými organizacemi zabývala. Zřídila napříč stranami Komisi pro osamělost. Její vize spočívala v tom, že Komise poběží po dobu jednoho roku a bude spolupracovat s charitativními organizacemi, podniky, vládou, aby dosáhla veřejného porozumění a vyvolala reakci na krizi osamělosti.

Po vraždě Jo Cox práci převzali kolegové poslanci, a to se již Komisi podařilo propojit 13 organizací, aby zdůraznily míru osamělosti v celém životním cyklu a ve všech oblastech společnosti. Práce Komise vyvrcholila zveřejněním zprávy „Boj s osamělostí“ ke konci roku **2017**.

Předsedkyně vlády Theresa Mayová přijala řadu doporučení z této zprávy a v **červnu 2018** bylo připraveno financování na podporu různých komunitních a charitativních organizací v boji proti osamělosti.

Předsedkyně vlády oznámila velkou výzvu společnosti Aging Society jako součást vládní průmyslové strategie za účelem obnovení a zaměření prevence špatného zdraví jako prioritu dlouhodobého plánu NHS.

V **říjnu 2018** vláda vytvořila funkci prvního ministra osamělosti na světě a zveřejnila první Strategii pro řešení osamělosti vlády na světě, která obsahovala 60 závazků devíti vládních úřadů.

Zahájila první vládní fond určený na snížení osamělosti, který podporuje projekty na transformaci životů tisíců osamělých lidí po celé Anglii.

Jak to začalo: Společnost se rychle mění, to je způsoby jak žijeme, pracujeme a jaké máme sociální vazby, se mění, jak se pohybujeme směrem k digitálnější společnosti, protože se mění pracovní postupy. Lidé žijí déle, ale ne nutně zažívají vyšší kvalitu života. Mnoho pracovních míst je stále více osamělejších. Můžeme pracovat, nakupovat, cestovat a komunikovat s podniky nebo veřejnými službami on-line spíše než vzájemnými rozhovory. Spolu s těmito změnami se více setkáváme s negativními dopady osamělosti. Osamělost není nová, ale stále více ji uznáváme jako jeden z našich nejnaléhavějších problémů v oblasti veřejného zdraví. Pocit osamělosti je často spojen s předčasným úmrtím na stejné úrovni jako u kouření a obezity, nebo zvýšeným rizikem koronárních srdečních chorob a cévních mozkových příhod, také depresí, kognitivním poklesem a zvýšeným rizikem Alzheimerovy choroby.

V **červnu 2019** zahájila zahajovací kampaň „**LetsTalkLoneliness**“, která má pomoci zvýšit povědomí a bojovat proti stigmatizaci.

Ministři klíčových vládních rezortů (ministerstvo bydlení, komunit a místní správy, ministerstvo pro obchodní, energetickou a průmyslovou strategii a ministerstvo dopravy) rozšířili svá portfolia o osamělost, aby prokázali důležitost této agendy napříč široké spektrum oblasti politiky. Portfolio ministra sportu a občanské společnosti a ministra péče o stát již osamělost zahrnuje.

Je zajištěno financování, a to přes National Lottery Community Fund, který je největším komunitním sponzorem ve Velké Británii, který uděluje peníze získané hráči National Lottery komunitám v Anglii, Skotsku, Walesu a Severním Irsku.

Od roku **2019/20** jednotlivá vládní ministerstva upozorňovali na pokrok, kterého dosahují v řešení osamělosti včetně závazků v této Strategii. Významnou roli sehrává Akční skupina.

Provádění strategie pokračuje a vláda v lednu **2020** zveřejnila první výroční zprávu uvádějící pokrok a v roce **2021** druhou výroční zprávu, uvádějící další pokrok.

Výstupy je možné nalézt na webu GOV.UK.

4

Společné poselství Spojeného království a japonských ministrů pro osamělost o boji proti osamělosti

Velká Británie začala na téma osamělosti komunikovat s Japonskem a spolupracovat s ním.

„Japonsko se stalo druhou zemí na světě, která se začala systematicky zabývat osamělostí a institucionalizovat ji. Tisíce lidí se v Japonsku uzavírají před společností (fenomén hikikomori nabobtnává). „Doba izolace je stále delší. Takto je označována každá osoba, která více než půl roku zůstala uzavřená doma, nechodila do školy ani do zaměstnání a neudrhuje kontakt s nikým, ani se členy vlastní rodiny. Proč se člověk stává hikikomori? Tento jev zůstává málo srozumitelný, ale různé studie uvádějí, že se tak děje v důsledku špatných vztahů ve škole nebo v zaměstnání nebo v důsledku toho, že člověk nenalezl práci. „

www.lidovky.cz

Společné poselství Spojeného království a japonských ministrů pro osamělost o boji proti osamělosti.

My, ministr osamělosti ve Spojeném království a ministr pro osamělost a izolaci v Japonsku, jsme uspořádali své první online setkání dne 17. června 2021 během Týdne povědomí o osamělosti ve Spojeném království.

Spojené království a Japonsko jsou pevně přesvědčeny, že řešení osamělosti je důležitou mezinárodní výzvou. Spojené království zahájilo svou první národní strategii boje proti osamělosti v roce 2018 a každoročně zveřejňuje výroční zprávu. Japonsko nedávno jmenovalo svého prvního ministra, který má na starosti osamělost a izolaci, a nyní se snaží lépe

porozumět povaze této důležité otázky a rozvíjet politické reakce. Dnes čelíme vážným výzvám, které představuje celosvětová prevalence onemocnění COVID-19, což prohloubilo naše společné chápání toho, že „propojení“ lidí je klíčem k řešení osamělosti.

Spojené království a Japonsko společně vedou globální společenství v této agendě sdílením našich znalostí a zkušeností prostřednictvím úzkého dialogu. Uvědomujeme si, že osamělost se může stát každému, a jsme odhodláni překonat

stigma osamělosti. Propojení rodiny, přátel, sousedů a podporovatelů v našich komunitách je zásadním krokem k překonání osamělosti a naše politiky to musí podporovat.

S tímto cílem jsme se dohodli na posílení naší dvoustranné spolupráce v boji proti osamělosti, zejména následujícími třemi způsoby.

Pravidelná setkání mezi Spojeným královstvím a Japonskem

Spojené království a Japonsko budou pravidelně pořádat setkání na ministerské i administrativní úrovni, aby se podělily o naše zkušenosti a pokračovaly v další spolupráci.

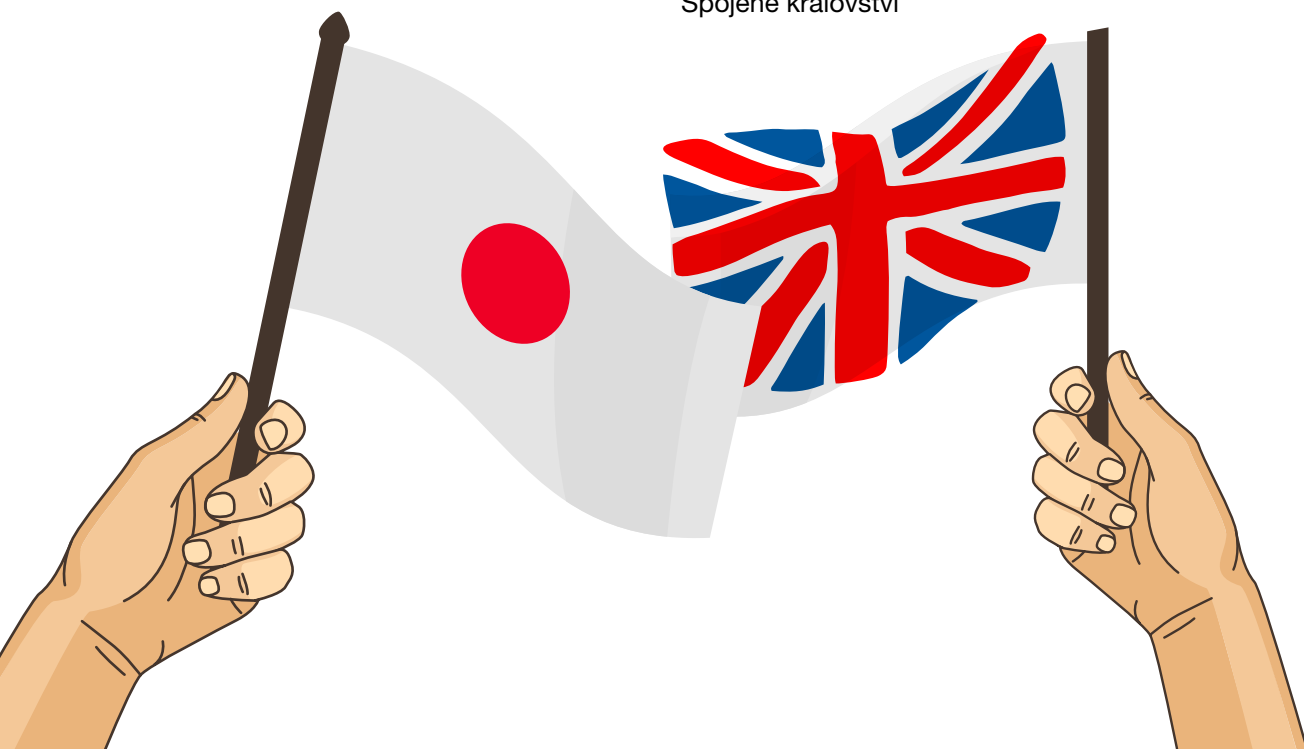
Sdílení znalostí o opatřeních a politice osamělosti

Je důležité zavést vhodná opatření pro boj proti osamělosti na vnitrostátní úrovni. Obě země budou sdílet údaje a informace o tom, jak osamělost ovlivňuje jejich občany, o jejich politických a měřicích přístupech a o učení sdíleném mezi vládou, akademiky a dalšími zúčastněnými stranami.

- Velká Británie a Japonsko budou pracovat na zvýšení celosvětového povědomí o osamělosti, vždy informované názory lidí, kteří osamělost zažili.

Sakamoto Tetsushi,
ministr osamělosti a izolace,
Japonsko

Baronka Barranová,
ministřyně pro občanskou společnost
a osamělost,
Spojené království

5

Kampaň „Pojďme mluvit o osamělosti“ byla zahájena výzvou k řešení stigmatu pocitu osamělosti

(ministřyně pro osamělost vlády Spojeného království baronka Barranová):

„V rámci probíhající vládní kampaně „Let’s Talk Loneliness“ naléhám na všechny, aby:

- Poznejte souseda a uvědomte si, že někteří lidé se budou chtít jednou osobně sejit, zatímco jiní mohou být opatrnější.
- Udržujte kontakt s přáteli, rodinou a sousedy - například někomu zavolat nebo napsat dopis, zeptat se, jak se cítí, když se znovu a znovu dostane ven, a zvážit, zda by vám setkání pomohlo cítit se jistější.
- Kontaktní organizace – na webových stránkách Let’s Talk Loneliness je seznam organizací, které mohou nabídnout podporu.
- Nastavte rutinu s online aktivitami, běžnými úkoly nebo dobrovolnictvím. Znovu se vraťte do skupin, které se možná nějakou dobu neselekaly, a přemýšlejte o tom, jak můžete přivítat ostatní zpět, zejména lidi, kteří se necítí příliš sebejistě.
- Pomozte dobrovolnictvím s místními skupinami nebo nabídkou pravidelné konverzace někomu, kdo se cítí izolovaný. V mnoha případech to budete moci udělat po telefonu nebo online, pokud dáváte přednost.

Snížení stigmatu spojeného s osamělostí je jedním z hlavních cílů vládní strategie boje proti osamělosti. Od roku 2019 podporujeme celonárodní konverzaci o osamělosti, abychom toto stigma snížili prostřednictvím naší kampaně Let's Talk Loneliness.

Budeme stavět na úspěchu kampaně Let's Talk Loneliness, která vytvoří celonárodní konverzaci o osamělosti, bude spolupracovat napříč sítí Pro boj proti osamělosti i mimo ni. Víme, že vzhledem k tomu, že omezení uzavření a sociálního distancování se zmírní, pro některé lidi bude těžší než pro jiné obnovit sociální vazby.

Dlouhá období osamělosti a izolace mohou vést ke ztrátě důvěry lidí, což jim ztěžuje důvěru a budování kontaktů s ostatními. Využíváním svých platform ke sdílení zpráv o osamělosti a značení na podporu se síť bude snažit zajistit, aby lidé, kteří se stále cítí osamělí po uzavření, snadno nebo kteří byli delší dobu osamělí, nebyli zapomenuti a měli přístup k podpoře, která jim může pomoci spojit se s ostatními.

Budeme se snažit maximalizovat dosah našich osamělých zpráv, aby si více lidí uvědomilo, že osamělost je normální emoce, cítili se schopni otevřeně mluvit o této otázce a vědět, co dělat, pokud se oni nebo někdo, koho znají, cítí osaměle.

DCMS (Ministerstvo pro digitalizaci, kulturu, média a sport) bude i nadále spolupracovat s provozovateli vysílání, včetně Kanálů 4 a ITV, aby určila příležitosti ke spolupráci, aby toho dosáhla, a oslovila širší publikum.

Zajistíme také, aby kampaň podporovala mladé lidi a uznala, že této skupině hrozí zvláštní riziko osamělosti. DCMS bude spolupracovat s The Mix, UK Youth, Co-Op Foundation a Facebookem na propagaci zdrojů o osamělosti zaměřených na mladé lidi.“

6

Síť pro boj proti osamělosti – akční plán, financování ve Velké Británii

Síť pro boj proti osamělosti uznává, že dobrovolné a komunitní skupiny hrají velkou roli v boji proti osamělosti tím, že poskytují služby a činnosti, které pomáhají lidem budovat a udržovat sociální vazby. Vláda Velké Británie tuto činnost nedávno podpořila prostřednictvím **fondy Loneliness COVID-19** (který byl zahájen v červnu 2020 a v prosinci 2020 se zvýšil o 2 miliony liber spolu s dalším **financováním umění, rozhlasu a knihoven**). To bylo spolu s 34 miliony liber poskytnutými organizacím, které v roce 2020 doručují projekty boje proti osamělosti prostřednictvím vládního balíčku na financování charitativních organizací ve výši **750 milionů liber**

a našeho příspěvku ve výši **2 milionů liber do Fondu místních připojení**.

Skupina sponzorů sociálních připojení

DCMS svolá novou skupinu sponzorů, kteří se zajímají o sociální propojení, pravidelně se scházejí, aby se podělili o učení a zajistili příležitosti ke sladění a připojení finančních prostředků, pokud je to možné. První setkání se konalo v dubnu 2021 a mezi zakládající členy patří National Lottery Community Fund, Nesta, Coop Foundation, National Academy for Social Prescribing, Centre for Ageing Better a Spirit of 2012 Trust.

Fond místních připojení je společný program financování ve výši 4 milionů liber od Ministerstva pro digitalizaci, kulturu, média a sport (DCMS) a Národního fondu loterijní komunity. Byla zřízena na podporu místních komunitních skupin, které se zabývají osamělostí budováním sociálních spojení ve svých místních oblastech.

Druhé kolo Fondu místních připojení, který se shoduje s 2 miliony liber z financování Národní loterie, je otevřeno pro žádosti komunitních skupin s příjmem nižším než 50 000 liber.

- Více než 850 grantů bylo uděleno během prvního kola financování místních připojení počátkem tohoto roku, a to díky investici 2 milionů liber od DCMS
- Fond místních připojení se sdružuje ze 2 milionů liber z ministerstva pro digitalizaci, kulturu, média a sport a 2 miliony liber z Národního fondu loterijní komunity. Druhé kolo financování Fondu místních spojů bude zajištěno z Národního fondu loterijní komunity a žádosti o něj budou spuštěny v létě 2021.
- Akční plán stanovil klíčová témata a opatření, o nichž rozhodla síť pro boj proti osamělosti, která zahrnuje více než 70 organizací. Členové sítě se zavázali k samofinancování akcím, které pomohou místním komunitám vypořádat se s osamělostí, včetně, např.
  - WhatsApp vyvine službu zasílání zpráv chatbotů, která nabídne každému, koho se osamělost dotkne, jednoduchý a bezpečný způsob, jak najít informace a podpůrné služby. I když existuje mnoho fantastických zdrojů a služeb otevřených těm, kteří jsou ovlivněni osamělostí, může být opravdu obtížné vědět, kde je najít. Služba zasílání zpráv Chatbot WhatsApp poskytne bezplatný a jednoduchý způsob přístupu k těmto informacím a zajistí, že každý, koho bude zasažena osamělostí, najde podporu, kterou potřebuje.
  - Společnost JCDecaux se zavázala, že bude zjišťovat, jak relevantní obsah, který by mladým lidem pomohl s podporou osamělosti a službami, by mohl být zahrnut do jejich sítě bezplatných a rychlých míst pro wi-fi na hlavních ulicích po celé Velké Británii.

7

Osamělost u pečovatelů (Velká Británie)

Osamělost může také ovlivnit významně osoby, které sehrávají neocenitelnou roli při poskytování péče o blízké. Více než 8 z 10 neplacených pečovatelů se kvůli své pečovatelské odpovědnosti označilo za osamělé nebo sociálně izolované (jsou to ve velké míře ženy starší 66 let). Existuje celá řada okolností, které mohou vést k osamělosti pečovatelů a mnoho z nich je mimo jejich kontrolu. Pečovatelé musí být uznáni a oceněni. Měly by jim být poskytovány podpory, které jim pomohou nabídnout nejlepší péči, kterou mohou, a to při zachování vlastního zdraví a pohody. Ministerstvo zdravotnictví a sociální péče zveřejnilo Akční plán pro pečovatele, který nastínil program mezivládní práce na podporu pečovatelů ve Velké Británii v příštích dvou letech. Tímto se také ministerstvo zdravotnictví a sociální péče zavázalo spolupracovat s místní samosprávou při plnění povinností pečovatelů, jak je uvedeno v zákoně o péči (2014). Akční plán pro pečovatele zahrnoval investici 500 000 GBP

do zřízení fondu pro inovace pečovatelů v letech 2018/19, jehož cílem je budovat společenství a veřejné služby přátelské vůči pečovatelům a poskytovat důkazy o účinných intervencích na podporu pečovatelů.

Mladí pečovatelé zažívají vyšší úroveň osamělosti a sociální izolace a díky své pečovatelské odpovědnosti mohou vynechat příležitosti ve vzdělávání a zaměstnání.

Ministerstvo zdravotnictví a sociální péče zlepšilo znalosti mezi sociálními pracovníky prostřednictvím hlavního sociálního pracovníka pro dospělé a jejich sektorových sítí. Cílem bude dále rozvíjet schopnost sociálních pracovníků rozpoznat ty, kteří budou prožívat osamělost a jejich znalost služeb a podpory, na kterou se lidé mohou obrátit. Tento závazek je obsahem akčního plánu pečovatelů zlepšit podporu pečujících osob prostřednictvím sítě hlavních sociálních pracovníků.

8

Osamělost a zdravotně postižení

Postižení má mnoho forem – od poruch sluchu po chronickou bolest, těžké astma až po vývojové postižení, úzkost nebo neurologické stavy. A také dočasná poškození – dokonce i zlomená noha – mohou výrazně ovlivnit život někoho a oslabit jejich spojení se společností. Osoby s postižením nebo s dlouhodobým špatným zdravotním stavem často uvádějí delší osamělost.

Charita zdravotně postižených Scope Uk odhalila vysokou úroveň osamělosti, kterou zažívají lidé se zdravotním postižením v produktivním věku. Zejména mladí dospělí, např. podle průzkumu 1004 osob se zdravotním postižením 45 % lidí uvádí, že se vždy nebo často cítí osamělí a 85 % mladých dospělých se zdravotním postižením (ve věku 18 – 34 let) se cítí osaměle.

Příčiny osamělosti u lidí se špatným zdravotním stavem nebo zdravotním postižením jsou komplexní. Spojení mezi špatným zdravotním stavem nebo zdravotním postižením a osamělostí je vícevrstvé a posilující. Výzvy, kterým čelí lidé se špatným zdravotním stavem, mohou přispět k pocitu osamělosti nebo ke zvýšení pocitu stigmatizace nebo izolace od společnosti obecně.

Vláda Velké Británie již zavedla řadu iniciativ, které mohou pomoci snížit osamělost osob se zdravotním postižením a osob se špatným zdravotním stavem. Vláda podniká kroky k přeměně vyhlídek na zaměstnání pro zdravotně postižené osoby prostřednictvím různých projektů, např. projektu Zlepšení životů budoucnosti práce a zdravotního postižení. Hlavní sociální pracovník Ministerstva zdravotnictví a sociální péče podpořil několik pokynů o osvědčených postupech v sociální oblasti.

9

Co je Sociální předepisování

(jeden z prioritních projektů VB pro řešení osamělosti)

Sociální předepisování umožňuje organizacím odkazovat lidi na řadu služeb, které nabízejí podporu pro sociální, emoční nebo praktické potřeby. Sociální předepisování spojuje lidi s komunitními skupinami a službami, často prostřednictvím podpory linkového pracovníka. Tato schémata konektorů zaměstnávají jednotlivce (linkové pracovníky), kteří přijímají doporučení od místních agentur (včetně praktických lékařů), a spolupracují s lidmi, aby vytvořili plán šitý na míru potřebám dané osoby. Pomáhají lidem překonat pocity osamělosti spojením lidí s aktivitami a podporou v jejich místní oblasti. To může zahrnovat celou řadu aktivit od účasti na umění, spřátelení a sportu nebo cvičení, jakož i poradenství při zadlužení, bydlení anebo zaměstnání

Je to projekt, který podporuje vláda Velké Británie přes veřejné služby a příslušné organizace. Důležité je, že tento projekt má zajištěno financování přes jednotlivá ministerstva a jejich vytvořené Fondy. (např. Fond zdraví a pohody, Fond komunit). V celé zemi je zpracován základní model schémat konektorů sociálního předepisování, který zahrnuje jednotlivce (linkové pracovníky), kteří spojují lidi s komunitními skupinami a činnostmi založenými na osobních potřebách. Linkový pracovník a jednatel společně vytvářejí plán, na základě něhož se představí lidé komunitním skupinám, službám a k podpoře v jejich místní oblasti.

Sociální předepisování je více než způsob znáčení, ale spíše způsob, jak lidem pomoci při aktivním postupu při hledání podpory a zapojení se do jejich komunit.

10 Závěr

Abychom mohli řešit osamělost a podpořili tak sociální vztahy lidí, musí jednat všichni. – vláda, místní úřady, podniky, dobrovolnický sektor. Důležitá je odpovědnost komunit, rodin a jednotlivců.

Velmi významnou součástí boje proti osamělosti je podpora dobrovolnictví, a to přes různé projekty, kdy se lze podílet na řešení společenských problémů s cílem pomáhat potřebným lidem. Je to vždy úžasná příležitost, jak dělat něco smysluplného.

Velmi důležitou je pak společenská odpovědnost firem, kdy dochází k integrování sociálních a ekologických hledisek do každodenních firemních operací. Také k celospolečenským závazkům by se mohla vést jednání na úrovni vlády s globálními podniky, které působí nejen v západní Evropě, ale také v naší republice a mají

dopad na celou republiku (viz výše uvedené příklady společností zařazené do sítě).

Znamená to, že je nutno uzavírat celospolečenská partnerství zástupců veřejné správy a podnikatelské sféry s neziskovými podniky na úrovni vnitrostátní tak s celosvětovými globálními firmami a získat tak podporu všech subjektů. Také je nutno zajistit stálou podporu financování, aby se vytvořil řetězec stálých finančních zdrojů, podporujících tyto procesy. Možná by nově zahájený systémový proces na úrovni řešení boje proti osamělosti byl prvním pro řešení v zemích bývalé východní Evropy.

V České republice v současné době je možné přijímat výzvy, které financuje Evropská Unie. Plán obnovy EU ve výši 750 miliard eur si klade za cíl změnit dopady pandemie a zároveň položit základy pro zelenější a udržitelnější budoucnost.

Udržitelnější budoucnost je také budoucnost s prioritami hodnotovými, kam jednoznačně boj s osamělostí patří.

Osamělost prorůstá mnoha odvětvími a různými cílovými skupinami. Tento jev může potkat každého z nás.

Ve Velké Británii mají Zákon o péči, Akční plán, který je krytý financemi, síť sociálních pracovníků propojenou na pečovatele a další atributy podpor pečovatelů. Např. Akční plán pro pečovatele zahrnoval investici 500 000 GBP do zřízení fondu pro inovace pečovatelů v letech 2018/19.

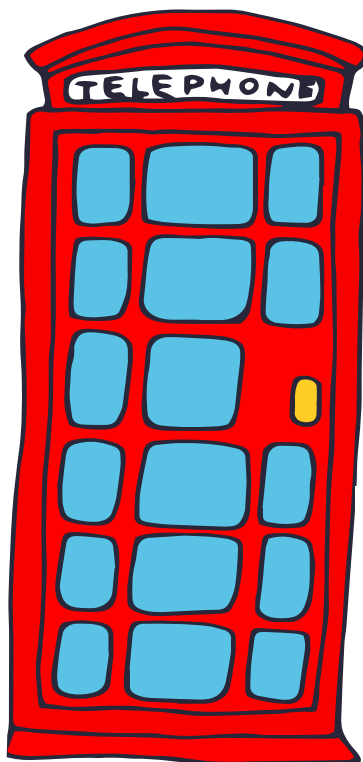
Velká Británie však již postupuje svou vlastní cestou mimo EU. Ale přijatý systém řešení boje proti osamělosti se může stát precedentem i pro řešení v České republice.

Jarmila Škvrnová
V Praze dne 29. 9. 2021

Při zpracování této brožury bylo čerpáno z dostupných informačních zdrojů publikovaných na webu GOV.UK.

JUDr. Jarmila Škvrnová (narozena 1952) – působící již 5 let v dobrovolnické činnosti v komunitní práci Mezigeneračního centra Jesenice a zakladatelka Českého institutu osamělosti, z.ú. (2021)

Kontakt: www.osamelost.eu

Vydala Diakonie ČCE v roce 2021 v rámci projektu MPSV Osvěta a prevence osamělosti seniorů.

Diakonie
Československé církve evangelické

 Pečuj doma
care at home

 Český institut
osamělosti, z.ú.